МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено
На засіданні кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2019 р.)

Завідувач кафедри
_____проф. Квас О.В.

Силабус

з навчальної дисципліни « Педагогіка вищої школи », що викладається в межах ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів всіх спеціальностей

Львів - 2019

Назва курсу	Педагогіка вищої школи
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта; 015 Професійна освіта
Викладачі курсу	Герцюк Дмитро Дмитрович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, декан факультету педагогічної освіти
Контактна інформація викладачів	e-mail: dmytro.hertsyuk@lnu.edu.ua 097-24-89356
Консультації по курсу відбуваються	щопонеділок, 16:00-17:00 год. на кафедрі загальної педагогіки та педагогіки вищої школи (Корпус факультету педагогічної освіти ЛНУ ім.І.Франка, вул.Туган-Барановського , 7, ауд. 30). Для погодження часу індивідуальних консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс спрямований на формування у майбутніх викладачів адекватного розуміння освітнього процесу як організації взаємодії суб'єктів спільної діяльності – викладача і студента, в процесі якої здійснюється взаємовплив один на одного. Тематика, зміст курсу орієнтовані на оволодіння знаннями, уміннями організації освітнього процесу у закладі вищої освіти у напрямі професійного та особистісного розвитку молодої людини.
Коротка анотація курсу	Курс «Педагогіка вищої школи» є вибірковою дисципліною зі спеціальності «015 Професійна освіта» для освітньої програми підготовки доктора філософії, яка викладається в четвертомусеместрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вибіркової дисципліни «Педагогіка вищої школи» є формування системи теоретичних знань і практичних умінь організації освітнього процесу, професійної спрямованості й особистісної концепції викладацької діяльності у закладі вищої освіти, що дасть змогу аналізувати педагогічні ситуації й приймати педагогічно доцільні рішення. Цілі курсу – розвиток у студентів позитивної мотивації професійної діяльності викладача та системи знань, умінь організації освітнього процесу відповідно до концептуального бачення власної викладацької діяльності.
Література для вивчення дисципліни	1. Дидактика вищої школи: навч. посібник / О. О. Біляковська, І.Я. Мищишин, С.Б. Цюра. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 2. Вітвицька В.В. Основи педагогіки вищої школи. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. 3. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / В.Г. Кремень, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко та ін. – К.: Знання, 2005. 4. Дроздова І.П. Навчальний посібник із курсу «Методика викладання,

	педагогіка та психологія вищої освіти». – Харків: ХНАМГ, 2008. 5. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: Посіб. для магістрів. – К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2008. 6. Кудіна В.В. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / В.В. Кудіна, М.І. Соловей, С.С. Спіцин. –К.: Ленвіт, 2007. 7. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К.: Знання, 2005. 8. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. /Укладачі: Степко М., Болюбаш Я., Левківський К., Сухарніков Ю. – К., 2004. 9. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О. Мороз, О. Падалка, В. Юрченко. – К.: НПУ, 2003. 10. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. 11. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / Бартєнєва І.О., Богданова І.М., Бужина І.М. та ін. – Одеса: ПДПУ імені К.Д.Ушинського, 2002. 12. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін..; За ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2005. 13. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К.; Академвидав, 2006.
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде : Знати: • теоретико-методологічні засади організації освітнього процесу у закладі вищої освіти; • складові майстерності педагогічної діяльності викладача; • особливості, напрями організації діалогічного спілкування зі студентами; • індивідуально-типологічні особливості студентів; • стратегії, способи вирішення проблем дисципліни та конфліктів зі студентами; • особливості, методи, прийоми емоційно-виховного впливу на поведінку студентів; • структуру, психолого-педагогічні аспекти організації навчально-пізнавальної діяльності студентів; • сучасні стратегії, методи, форми організації навчання й вимоги до самостійної роботи студентів; • шляхи формування позитивної мотивації навчання студентів; • норми, критерії оцінювання знань, умінь студентів, організації зворотного зв'язку. Вміти: • визначати мету власної педагогічної діяльності, очікування у процесі викладання навчального курсу; • організовувати та саморегулювати власну невербальну поведінку та спілкування зі студентами у навчальний і позанавчальний час; • організовувати взаємодію зі студентами з різними індивідуально-типологічними особливостями;

	• розв'язувати проблеми дисципліни студентів й конфліктів у різноманітних педагогічних ситуаціях; • застосовувати різноманітні, доцільні методи, прийоми організації емоційно-виховного впливу на студентів; • виявляти порушення й визначати способи дотримання педагогічної етики й такту; • застосовувати різні способи, прийоми формування у студентів наукових понять, умінь й навичок; • застосовувати стратегії, методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів; • планувати структуру, зміст, процес організації лекції, практично-семінарського заняття й самостійної роботи студентів; • формувати у студентів інтерес до змісту й процесу навчання; • аналізувати різноманітні педагогічні ситуації та приймати доцільні рішення; • визначати критерії й застосовувати різні способи оцінювання навчальних досягнень студентів.
Ключові слова	Педагогіка вищої школи, професійно-педагогічна діяльність викладача, освітній процес
Формат курсу	Очний /вечірній
	Проведення лекцій, практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1-й	Тема 1. Філософські засади педагогіки вищої школи. Сучасні концептуальні (біхевіористичний, особистісно-центрований, соціал-конструктивістський) Та загальнонаукові (діяльнісний, комунікативний, суб'єктний, інтерактивний) підходи до організації вищої освіти. Напрями організації освітнього процесу у вищій школі у контексті сучасної філософії освіти. Психолого-педагогічні особливості, функції, обов'язки, проблеми діяльності викладача у вищій школі; явище «професійного вигорання».	Лекція	2, 3, 5, 8, 10, 13. Світ С. Дорожня карта реформування вищої освіти України http://education-ua.org/ua/articles/1159-dorozhnya-karta-reformuvannya-vishchoji-osviti-ukrajini	Підготовка до семінарського заняття, 7 год.	Тиждень
2-й	Семінарське заняття 1. Філософські засади педагогіки вищої школи. 1. Сучасні концептуальні та загальнонаукові підходи до	Практичне заняття	2, 3, 5, 8, 10, 13.	Повідомлення про індивідуальне навчально-дослідне	15 тижнів

	організації вищої освіти. 2. Напрями організації освітнього процесу в закладі вищої освіти. 3. Особливості, функції, обов'язки педагогічної діяльності викладача вищої школи.			завдання (підготовка концепції педагогічної діяльності)	
3-й	Тема 2. Майстерність професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи .Викладач як суб'єкт науково-педагогічної діяльності; структура педагогічної майстерності викладача вищої школи .Мотивація педагогічної діяльності та ціннісні орієнтації викладача вищої школи. Психолого-педагогічна компетентність (професійні знання, педагогічні здібності й уміння). Педагогічна техніка: невербальна поведінка, психофізична й психоемоційна готовність до педагогічної взаємодії; техніка мовлення; контроль емоцій; культура зовнішнього вигляду.	Лекція	5, 6, 7, 11, 12, 13.	Підготовка до семінарського заняття, 7 год.	Тиждень
4-й	Семінарське заняття 2. Майстерність професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. 1. Поняття й структура педагогічної майстерності викладача вищої школи. 2.Психолого-педагогічна компетентність викладача вищої школи. 3.Педагогічна техніка у професійній діяльності викладача.	Практичне заняття	5, 6, 7, 11, 12, 13.		
5-й	Тема 3. Культура педагогічного спілкування викладача вищої школи. Принципи партнерської взаємодії, діалогічного педагогічного спілкування, моделі взаємодії викладача зі студентами. Головні складові педагогічного спілкування (досягнення привабливості, адекватне сприймання студентів, встановлення контакту, організація діалогу); способи, прийоми захоплення й розвитку уваги студентів. Професійна етика, дотримання педагогічного такту.	Лекція	2, 5, 6, 7, 9, 11, 12.	Підготовка до семінарського заняття, 7 год.	Тиждень
6-й	Семінарське заняття 3. Культура педагогічного спілкування викладача вищої	Практичне заняття	2, 5, 6, 7, 9, 11, 12.		

	школи. 1. Організація діалогічного педагогічного спілкування: особливості, принципи, моделі. 2. Структура педагогічного спілкування викладача. 3.Професійна етика викладача ВШ, дотримання педагогічного такту.				
7-й	Тема 4. Розв'язання проблем порушення дисципліни студентами та конфліктів. Особливості, методи, прийоми організації виховного, емоційно-вольового впливу викладача на поведінку студентів. Типи порушення навчальної дисципліни, способи регулювання поведінки студентів. Організація взаємодії викладача зі студентами відповідно до різних проявів їхньої соціальної поведінки. Особливості, причини виникнення конфліктів в освітньому процесі; типи й рівні педагогічних конфліктів. Стилі поведінки викладача, студента у конфліктній ситуації. Способи й етапи розв'язання конфлікту в освітньому середовищі вищої школи (переговори, фасилітація, медіація, арбітрація). Організація педагогічної взаємодії з конфліктними особистостями.	Лекція	2, 4, 9, 10.	Підготовка до семінарського заняття, 7 год.	Тиждень
8-й	Семінарське заняття 4. Розв'язання проблем порушення дисципліни студентами та конфліктів. 1.Особливості, методи, прийоми організації виховного, емоційно-вольового впливу викладача на поведінку студентів. 2. Способи регулювання дисципліни студентів в освітньому процесі. 3. Особливості, причини виникнення конфліктів в освітньому процесі, типи, рівні. 4. Способи конструктивного розв'язання конфліктів в освітньому середовищі вищої школи.	Практичне заняття	2, 4, 9, 10.		
9-й	Тема 5. Психолого-педагогічні особливості організації навчального процесу у вищій	Лекція	1, 2, 4, 9, 13.	Підготовка до семінарського заняття, 7 год.	Тиждень

	школі. Компетентнісний підхід у вищій освіті. Способи постановки дидактичної мети та планування навчального процесу. Шляхи формування внутрішньої мотивації навчання студентів у вищій школі. Організація осмисленого навчання студентів (узгодження нової інформації з набутими знаннями, досвідом студентів; структурна організація нової інформації; опрацювання, кодування студентами наукової інформації; візуалізація нової інформації). Формування наукових понять й умінь, навичок студентів. Особливості мета-пізнання студентів, застосування когнітивних стратегій у навчальному процесі. Організація навчально-пізнавальної діяльності студентів відповідно до темпераменту, типів інтелекту,індивідуальних стилів навчаннястудентів, рівня успішності.				
10-й	Семінарське заняття 5. Психолого-педагогічні особливості організації навчального процесу у вищій школі. 1. Планування навчального процесу, формування внутрішньої мотивації навчання студентів у вищій школі. 2.Організація осмисленого навчання та формування наукових понять, умінь студентів. 3.Організація навчально-пізнавальної діяльності студентів відповідно до психологічних особливостей та індивідуальних стилів навчання студентів,.	Практичне заняття	1, 2, 4, 9, 13.		
11-й	Тема 6. Стратегії, методи навчання студентів у вищій школі . Стратегії навчання студентів у вищій школі (директивне, експозиційне (рецепційне) навчання, навчання шляхом відкриттів, проблемне навчання). Модель «когнітивного учнівства» та поетапного формування розумових дій студентів.	Лекція	1, 2, 4,6, 7, 9, 10, 11, 12, 13.	Підготовка до семінарського заняття, 8 год.	Тиждень

	Умови вибору й застосування методів навчання для набуття і збагачення соціального, науково-пізнавального досвіду студентів. Поєднання індивідуальної, парної, групової та колективної роботи студентів. Технологія кооперованого навчання. Особливості застосування методів: аналізу конкретних життєвих, професійних ситуацій, кейс-методу, методу інциденту, мозкової атаки, генерування та критичного аналізу ідей, синектики, ділової бесіди, дискусії, діалогу, організації тренувальних і навчальних вправ, організації ділових і рольових ігор, виконання творчих робіт, проектів, лабораторних, експериментальних робіт, мікровикладання.Застосування методів організації розумових дій, розвитку критичного і творчого мислення (простого, складного, вільного, доказового міркування, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, генерування, аналогії, інтерполяції, екстраполяції).				
12-й	Семінарське заняття 6. Стратегії, методи навчання студентів у вищій школі. 1.Стратегії навчання у вищій школі, формування умінь, навичок студентів. 2.Форми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, технології кооперованого навчання. 3.Застосування активних й інтерактивних методів навчання у вищій школі. 4.Методи розвитку критичного й творчого мислення студентів.	Практичне заняття	1, 2, 4,6, 7, 9, 10, 11, 12, 13.		
13-й	Тема 7. Організаційні форми навчання у вищій школі. Особливості організації лекції у світлі філософії сучасної освіти. Зміст і структура лекції. Стиль лекції та особливості поведінки, емоційно-вольового впливу викладача на студентів. Поведінка студентів, конспектування лекції. Застосування сучасних	Лекція	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9,10, 11, 12, 13. Методичні вказівки до організації і проведення лекційного заняття. [Електронний доступ: http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika/indexukr.htm	Підготовка до семінарських занять, 8 год.	Тиждень

	методів навчання, наочних засобів під час лекції. Сучасні типи лекцій (лекція-діалог; лекція-конференція; провокативна лекція; лекція-інтерв'ю; лекція разом; лекція-візуалізація; лекція-аналіз професійних ситуацій), особливості застосування. Типи семінарських, практичних занять, особливості проведення. Організація міжособистісної взаємодії викладача і студентів як рівноправних партнерів. Самостійна, науково-дослідницька робота студентів, різноманітні її форми (творчі завдання, проекти, курсові і дипломні роботи). Керівництво викладача у процесі організації самостійної роботи студента, методичне її забезпечення. Формування інтересу студентів до самостійної роботи.				
14-й	Семінарське заняття 7. Форми організації навчання у вищій школі. 1.Лекція як форма організації навчання у вищій школі: характерні ознаки, недоліки й переваги, вимоги до проведення. 2.Сучасні типи лекцій, особливості організації. 3. Методичні рекомендації щодо проведення лекції.	Практичне заняття	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9,10, 11, 12, 13.		
15-й	Семінарське заняття 7. Форми організації навчання у вищій школі. 1. Типи семінарських, практичних занять, особливості проведення. 2. Організація партнерської взаємодії викладача й студентів, застосування зворотного зв'язку в процесі навчання студентів. 3. Самостійна, науково-дослідницька робота студентів, різноманітні її форми, педагогічне керівництво її організацією.	Лекція	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9,10, 11, 12, 13.	Презентація головних ідей індивідуального навчально-дослідного завдання.	Тиждень
16-й	Тема 8. Оцінювання навчальних успіхів студентів. Система контролю й оцінювання, організації зворотного зв'язку у навчальному процесі.	Практичне заняття	1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13.	Опрацювання теми, 7 год. Презентація головних ідей індивідуального навчально-	

	Педагогічні цілі й оцінювання. Види, принципи, форми (колоквіуми, заліки, іспити) та методи оцінювання (тестування, анкетування, усне і письмове опитування, написання творів-есе). Система оцінювання у вищій школі.			дослідного завдання. Підведення підсумків і оцінка роботи слухачів.	

Підсумковий контроль, форма	залік наприкінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу слухачі потребують базових знань магістерської освітньої програми з курсу «Педагогіка вищої школи».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	У процесі вивчення дисципліни застосовуються методи: -загальнонаукові методи пізнання; *-словесні* – інтерактивналекція, пояснення, бесіда, дискусія, діалог, аналіз педагогічних ситуацій, кейс-метод, мозкова атака; *-наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу записами на дошці, таблицями, схемами; - *практичні* – виконання ділових і сюжетно-рольових вправ,ігор, практичних завдань шляхом застосування різних форм навчально-пізнавальної діяльності студентів (індивідуальної, парної, групової, колективної)з метою формування педагогічних знань, умінь і навичок.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу не потребує спеціального обладнання поза медіа проектором та комп'ютером.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Відвідування лекцій та участь в їх інтерактивній частині, прибуття на консультації – 10%; Участь і виступи на семінарських заняттях з дисципліни – в сумі 50%. Оцінка лектором підготовка індивідуального навчально-дослідного завдання– 40%; **Письмові роботи:** Очікується, що слухачі виконають індивідуальне навчально-дослідне завдання – підготують концепцію власної педагогічної діяльності як викладача вищої школи. **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи слухачів будуть їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших слухачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі слухача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі слухачі відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Слухачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку слухачі зобов'язані дотримуватись усіх строків, визначених для виконання різних видів завдань та індивідуальної навчально-дослідної роботи, передбачених курсом. **Література.** Студенти використовують рекомендовану літературу, а також можуть застосовувати іншу літературу та джерела, яких немає серед рекомендованих.

	Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані слухачами під час лекційних і практичних занять, виконання індивідуальних завдань. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність слухача під час семінарського заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до заліку чи екзамену.	Залік проводиться у формі сумування балів, набраних слухачем під час роботи в семестрі.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Автор курсу доц. Герцюк Д.Д.